

DE Wageningen EXPERIENCE Box – LEREN VAN elkaar

Drs. Ir. Lobke Coppens¹, Prof. Dr. Jan Top²

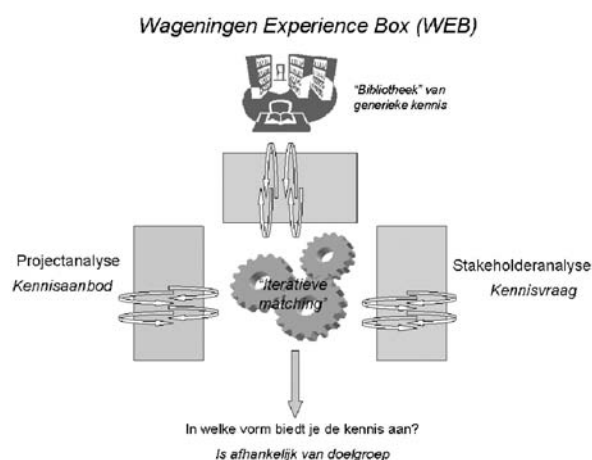
¹Informatie Management, Wageningen UR, AFSG

²hoogleraar Kennismanagement, VU Amsterdam, tevens programmacoördinator Wageningen UR, AFSG, en projectleider kennismanagement bij het Top Instituut Food & Nutrition

Hoe publiek is publieke kennis? In de afgelopen jaren is een groot aantal innovatieprojecten uitgevoerd op het gebied van agrologistieke ketens. Deze projecten, waarin werd samengewerkt door onderzoeksinstituten en bedrijven, hebben veel kennis opgeleverd. Dit heeft vooral geleid tot vernieuwing bij de bedrijven die direct betrokken waren bij de diverse projecten. Niettemin gaat het hier om publieke kennis die via overheids gelden (in het bijzonder het ministerie van LNV) is gegenereerd. Het zou goed zijn als de geleerde lessen ook beschikbaar komen voor andere geïnteresseerde partijen.

De geleerde lessen zijn nog steeds beschikbaar. Hier ligt een kans om de opgedane ervaringen expliciet en overdraagbaar te maken voor een brede doelgroep, voor directe toepassing in de praktijk. Concreet wil LNV dat borgen dat kennis en ervaring opgedaan in de verschillende projecten niet verloren gaat. Bovendien is het nuttig om te weten welke witte vlekken er zijn als het gaat om kennisontwikkeling. Hiertoe heeft het ministerie AFSG (onderdeel van Wageningen UR) gevraagd een methode uit te werken om de in de projecten geleerde lessen te verzamelen en expliciet te maken, zodat de kennis overdraagbaar wordt naar diverse stakeholders. Deze vraag leidt meteen tot een aantal kennisvragen gerelateerd aan kennismanagement in het algemeen:

- Op welke wijze kan elicitatie van kennis en ervaring plaatsvinden?
- Op welke wijze kan deze kennis expliciet gemaakt worden ten behoeve van een bepaalde doelgroep?

Figuur 1.

van de doelgroep, namelijk het MKB bedrijfsleven in de agri en food sector. Hiertoe is een doelgroeanalyse uitgevoerd. Tweehonderdvijftig MKB-bedrijven zijn benaderd via een elektronische enquête. Het blijkt dat de doelgroep voornamelijk behoefte heeft aan de resultaten uit onderzoek rond efficiencyverbetering en het toevoegen van waarde. Vervolgens zijn binnen dit project een dertigtal co-innovatieprojecten geanalyseerd op de lessen die er uit geleerd zijn. Door het afnemen van interviews en het houden van workshops zijn er meer dan 300 leerervaringen gegenereerd. Deze ervaringen zijn toegankelijk via een webapplicatie: www.experiencebox.nl. Onderstaande figuur geeft een indruk van de wijze waarop de ervaringen worden gepresenteerd.

Een deel van de content van de Wageningen Experience Box komt voort uit een eerder initiatief. In 2005 en 2006 zijn een twaalfstal projecten van het Platform Agrologistiek geanalyseerd. Interviews hebben ongeveer honderd specifieke leerervaringen gegenereerd vanuit deze projecten. Deze ervaringen zijn toegankelijk via een afzonderlijke webapplicatie, specifiek voor LNV: www.agrologistiek.net/experiencebox (zie figuur 2).

Het is de bedoeling dat de Experience Box in de komende jaren steeds verder uitgroeit, zodat deze blijft aansluiten op vragen vanuit de markt. Ook zal de inhoud uitgroeien richting meer wetenschappelijke publicaties, zodat men vanuit de concrete leerervaringen een laag dieper kan gaan. Dit zal gebeuren onder beheer van Wageningen UR.

Ervaringen met WEB

Het beschikbaar maken van leerervaringen voor niet direct betrokkenen blijkt geen vanzelfsprekende zaak te zijn. De eerder genoemde vragen op het gebied van kennismanagement kunnen we inmiddels – door ervaring wijs geworden – wel een gedeeltelijk antwoord geven.

Op welke wijze kan elicitatie van kennis en ervaring plaatsvinden?

Het blijkt dat mensen slechts beperkt bereid en in staat zijn om leerervaringen te delen. Dit heeft te maken met motivatie, uiteenlopende belangen of zelfs vrees voor gezichtsverlies. Dat laatste geldt vooral bij het melden van negatieve leerervaringen, terwijl die juist vaak nuttig zijn voor anderen. De bezwaren kunnen gedeeltelijk opgeheven worden door de leererva-

ringen te anonimiseren. Ook tijd (prioriteit) is een beperkende factor. Daarom is het erg belangrijk om te zoeken naar goede *incentives* om mensen te prikkelen om kennis te delen.

Op welke wijze kan deze kennis expliciet gemaakt worden ten behoeve van een bepaalde doelgroep?

Mensen zijn van nature niet geneigd om impliciete kennis uit te spreken (te formaliseren). Het blijkt dat kennismodelleurs hier een eigen rol in hebben. Verder bestaat het risico dat het onttrekken van geleerde lessen aan de context kan leiden tot vrij betekenisloze, voor de hand liggende beweringen. Daarom is het van belang om dicht bij de concrete situatie te blijven.

Op welke wijze kan deze kennis overgedragen worden aan een bepaalde doelgroep?

Op dit moment kiezen we voor een aanpak waarbij eenvoudige, korte teksten worden aangeboden via een website. Het blijkt dat bedrijven hieraan de voorkeur geven boven lange en ingewikkelde teksten die ver van de praktijk afstaan. Als het aantal leerervaringen groter wordt, rijst de vraag hoe de juiste gevonden wordt, gegeven een bepaalde kennisvraag. Hiervoor gebruiken we een systeem met voorgedefinieerde karakteristieke termen en vrije zoekwoorden. Deze aanpak is gebaseerd op technieken die ontwikkeld zijn in het kader van het *Semantic Web*, de volgende generatie internet waarin de betekenis van termen kan worden vastgelegd.

Conclusie

De Wageningen Experience Box is een veelbelovende manier om leerervaringen te delen, tot nu toe toegepast tot de agrologistieke sector. De verwachting is dat in de komende jaren de content zowel in de breedte als in de diepte zal groeien. Op dit moment vindt een evaluatie plaats door de beoogde doelgroep. Het systeem zal in het najaar officieel gelanceerd worden door met ministerie van LNV.

AF SG

AFSG is de organisatie voor kennisontwikkeling en kennisoverdracht op het gebied van duurzame toepassingen van agrogrondstoffen voor veilige en gezonde voedsel- en niet-voedselproducten. Door slimme combinaties van expertise creëert AFSG inspirerende opties en concrete oplossingen in samenwerking met overheid en bedrijfsleven. Voor meer informatie kunt u terecht op www.AFSG.wur.nl.

Figuur 2. www.agrologistiek.net/experiencebox

Figuur 3